سُورَةُ الأَحْقَافِ (مَكيّة)

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ۝١ چەند پیتێک لەسەرەتای هەندێ لەسوورەتەکانی قورئاندا هاتوون ژمارەیان (١٤) پیتە، نیوەی کۆی
پیتەکانی زمانی عەرەبین، بۆ سەلماندنی (اعجاز) و مەزنی و گرنگی قورئان کەلەتوانای هیچ کەسدانیە بەو پیتانە
کتێبێکی ئاوا بیوێنە دابنێت بەرادەیەک هەتا هەموو گرۆی ئادەمیزاد و پەری کۆ ببنەوەبۆ ئەو مەبەستە،
بێگومان چەندەها نهێنی تریشی تیایە، زاناکان لەهەندێکی دواون، هەندێکیشیان وتویانە :هەر خوا خۆی زانایە
بەنهێنی ئەو پیتانە. تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ۝٢ ئەم قورئانە لەلایەن خوای باڵا دەست و
داناوەدابەزیوە . مَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَأَجَلٖ مُّسَمّٗىۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَمَّآ
أُنذِرُواْ مُعۡرِضُونَ ۝٣ ئێمە ئاسمانەکان و زەوی و ئەم هەموو شتانەی نێوانمان دروست نەکردووە، تەنها لەسەر
بنچینەی حەق و ڕاستی نەبێت، بۆ کاتێکی دیاریکراویش، کەچی بێ باوەڕان پشت هەڵدەکەن لەو ئاگاداری و
بێدارکردنەوەیە . قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّا تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ لَهُمۡ شِرۡكٞ فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِۖ ٱئۡتُونِي بِكِتَٰبٖ مِّن قَبۡلِ هَٰذَآ أَوۡ أَثَٰرَةٖ مِّنۡ عِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ۝٤ ئەی محمد (ﷺ)
هەواڵم بدەنێ: ئایا سەرنجتان داوە لەو شتانەی کەلەجیاتی خوا دەیان پەرستن و، هاناو هاواریان بۆ دەبەن؟
باشە ئاخر ئەوانەچ شتێکیان لەزەویدا بەدیهێناوە، با پێشانم بدەن!... یاخود ئەوانە لەهەڵسوڕانی ئاسمانەکاندا هیچ
هاوبەشی وهاوکاریەکیان هەیە؟!.. (ئەگەر دەڵێن: بەڵێ) دەکەواتە کتێبێکی ئاسمانیم نیشان بدەن کەپێش ئەم
قورئانە بۆتان هاتبێت، یان دیاردەیەکی زانستی لەو ڕووەوە بیسەلمێنێت ئەگەر ئێوە ڕاست دەکەن! وَمَنۡ أَضَلُّ
مِمَّن يَدۡعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن لَّا يَسۡتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَهُمۡ عَن دُعَآئِهِمۡ غَٰفِلُونَ ۝٥ جا ئیتر
کێ لەو کەسە گومڕاترە کە دوعاو نزا و پاڕانەوە، ڕوو بەکەسێک یان شتێک دەکات، جگە لەخوا کە ئەگەر
هەتا ڕۆژی قیامەتیش لێی بپاڕێتەوە بێ سوودە، نەبەهانایەوە دەچێت، نەبەپەرستنەکەش دەزانێت، لەکاتێکدا

ئەوانە لەدۆعاو پارانەوەی ئەوان بێ ئاگاو غافڵن و هەستی پێ ناکەن. وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ كَانُواْ لَهُمۡ أَعۡدَآءٗ
وَكَانُواْ بِعِبَادَتِهِمۡ كَٰفِرِينَ ٦ کاتێکیش کەخەڵکی کۆدەکرێنەوە بۆ لێ پرسینەوە، بت و پەرستراوەکان دەبنە
دوژمن بۆ ئەو کەسانەکە لەدونیادا دەیانپەرستن، بەهیچ شێوەیەک بڕوایان پێ ناکەن، بەڵکو بەدرۆیان
دەخەنەوە . وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ هَٰذَا سِحۡرٞ مُّبِينٌ ٧
له کاتێکدا ئایەتە ئاشکراو ڕوونەکانی ئێمە بەسەریاندا بخوێنرێتەوە، ئەوانەی کەبێ باوەڕ بوون بەو حەق و
ڕاستیەی کەبۆیان دێت دەڵێن: ئەمە جادوویەکی ئاشکرایە. أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ إِنِ ٱفۡتَرَيۡتُهُۥ فَلَا تَمۡلِكُونَ
لِي مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔاۖ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِۚ كَفَىٰ بِهِۦ شَهِيدَۢا بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۖ وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ٨
یاخوا دەڵێن محمد (ﷺ) خۆی ئەم قورئانەی هەڵبەستووە... پێیان بڵێ: ئەگەر خۆم هەڵم بەستبێت، (ئەوە
دڵنیابن خوا تۆڵەم لێ دەستێنێت و سزام دەدات)، ئەو کاتە ئێوە بەهیچ شێوەیەک ناتوانن لەخەشم و قینی خوا
ڕزگارم بکەن، جا هەر خوا دەزانێت دەربارەی ئەم قورئانە ئێوە چ درۆ و بوختانێک هەڵدەبەستن وتێیدا
ڕۆدەچن؟ لەبەر ئەوە خوام بەسە کە شایەت بێت لە نێوان من و ئێوەدا، بەڕاستی ئەوزاتە لێبووردەو بەسۆزو
میهرەبانە (بۆ ئەوانەی پەشیمان دەبنەوە لەبیروبۆچوونە چەوتەکانیان و ڕێگەی ئیمان دەگرنەبەر). قُلۡ مَا كُنتُ
بِدۡعٗا مِّنَ ٱلرُّسُلِ وَمَآ أَدۡرِي مَا يُفۡعَلُ بِي وَلَا بِكُمۡۖ إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ وَمَآ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ مُّبِينٞ ٩
ئەی پێغەمبەر (ﷺ) پێیان بڵێ: کەمن یەکەم پێغەمبەرو تازەپەیدابوو نیم، ناشزانم چیم بەسەر دێت، چیش
بەسەر ئێوە دێت؟ (چونکە غەیب زان نیم و لەنهێنی و شاراوەکان ئاگادار نیم)، من تەنها شوێنی ئەو وەحی و
نیگایە دەکەوم کەپێم دەگات و من تەنها بێدارکەرەوەیەکی ئاشکرام. قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كَانَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ وَكَفَرۡتُم
بِهِۦ وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ مِثۡلِهِۦ فَـَٔامَنَ وَٱسۡتَكۡبَرۡتُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ
١٠ هەروەها پێیان بڵێ: هەواڵم بدەنێ، باشە، ئەی ئەوە چۆنە وحاڵتان چۆن دەبێت ئەگەر ئەم قورئانە لەلایەن
خواوەبێت و، ئێوە ئاوا بڕوای پێنەکەن؟! هاوکات لەگەڵ ئەوەدا کەشایەتێک لەنەوەی ئیسرائیل شایەتی
داوەکەچ تەورات و، چ قورئان لەیەک سەرچاوەوە، ئەوە باوەڕی هێنا بەمحمد (ﷺ) و قورئان کەچی ئێوە
خۆتان بەزل و گەورەزانی و، باوەڕتان نەهێنا... بێگومان خوا هیدایەت و ڕێنموویی دەستەی ستەمکاران

ناكات. وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَوۡ كَانَ خَيۡرٗا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيۡهِۚ وَإِذۡ لَمۡ يَهۡتَدُواْ بِهِۦ فَسَيَقُولُونَ
هَٰذَآ إِفۡكٞ قَدِيمٞ ﴿١١﴾ ئەوانەی كەبێ باوەڕن دەربارەی ئەوانەی ئیمان و باوەڕیان هێناوە دەڵێن: ئەگەر باوەڕهێنان
بەقورئان وبەمحمد (ﷺ) چاك بوایە، ئەوانەپێش ئێمە نەدەكەوتن!! جا چونكە خۆیان هیدایەت و ڕێموویی
قورئان وەرناگرن دەڵێن: ئەمە هەڵبەستراو و ئەفسانەیەكی كۆنە!! وَمِن قَبۡلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامٗا وَرَحۡمَةٗۚ
وَهَٰذَا كِتَٰبٞ مُّصَدِّقٞ لِّسَانًا عَرَبِيّٗا لِّيُنذِرَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٢﴾خۆ پێش ئەم قورئانە،
تەوراتی موسا ڕەوانەكراوە تا پێشەواو ڕەحمەت بێت لەكاتی خۆیدا... ئەم قورئانەش پەیامێكە سەلمێنەری پەیام و
كتێبەكانی پێش خۆیەتی و، ڕێكە لەگەڵیانداو بەزمانێكی عەرەبی پاراوی ڕەوان هاتووە بۆ ئەوەی ئەوانەی
ستەمیان كردووە بێداریان بكاتەوە مژدە بەخشیشە بەچاكەكاران . إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسۡتَقَٰمُواْ فَلَا
خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿١٣﴾ بەڕاستی ئەوانەی كەدەڵێن: پەروەردگارمان الله یەو، پاشان پابەندی ئەو
ئیمانە دەبن وڕاست وڕەوان پەیڕەوی دەكەن و لەسەری بەردەوامن، ئەوانە هیچ جۆرە ترس و بیمێكیان لەسەر
نی یە و دڵتەنگ نابن... أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٤﴾ ئەوانە
بەهەشتین و ژیانی نەمریی تیایدا دەبەنەسەر، لە پاداشتی ئەو كاروكردەوانەدا كە ئەنجامیان دەدا. وَوَصَّيۡنَا
ٱلۡإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيۡهِ إِحۡسَٰنًاۖ حَمَلَتۡهُ أُمُّهُۥ كُرۡهٗا وَوَضَعَتۡهُ كُرۡهٗاۖ وَحَمۡلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهۡرًاۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ
أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ أَرۡبَعِينَ سَنَةٗ قَالَ رَبِّ أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ أَشۡكُرَ نِعۡمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنۡ أَعۡمَلَ
صَٰلِحٗا تَرۡضَىٰهُ وَأَصۡلِحۡ لِي فِي ذُرِّيَّتِيٓۖ إِنِّي تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَإِنِّي مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٥﴾ ئێمە فەرمانمان بەئادەمیزاد
داوەكە چاكەكارو چاك ڕەفتار بێت لەگەڵ دایك و باوكیدا، دایكی بەئازارەوە هەڵی گرتووەو بەدەم ئێش و
ئازارەوەبوویەتی، سك پربوون و لەشیر بڕینەوەی سی دانە مانگی خایاندوون.. هەتا كاتێك ئینسان دەگاتە
حاڵەتی توندوتۆڵی و توانایی و تەمەنی چل ساڵی (ئەوسا ئیتر حەق وایە ئەم دۆعایە بكاتەیەكێك لەوێردەكانی
سەر زاری و) بڵێت: پەروەردگار!! كۆمەكیم بكەو یارمەتیم بدەتا شوكرانەبژێر و سوپاسگوزاری ئەو نازو
نیعمەتانە بم كە بەمن و دایك و باوكت بەخشیوە، هەروەها یارمەتیم بدە لەو جۆرە كاروكردەوە چاكانە ئەنجام
بدەم، كە تۆ پێی ڕازیت، داواكاریشم چاكە بڕوێنیت لەناو نەوەكانمدا لەبەر قازانجی خۆم (چاكەی هەركەس

بەشی دایک و باوکی تیادایە) بەڕاستی من گەڕاومەتەوە بۆلای تۆ، تا لەگوناهەکانم خۆش بییت و من
لەموسڵمانانی گوێڕایەڵ و فەرمانبەردارم. أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنۡهُمۡ أَحۡسَنَ مَا عَمِلُواْ وَنَتَجَاوَزُ عَن
سَيِّـَٔاتِهِمۡ فِيٓ أَصۡحَٰبِ ٱلۡجَنَّةِۖ وَعۡدَ ٱلصِّدۡقِ ٱلَّذِي كَانُواْ يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ ئا ئەوانە ئەو کەسانەن کە بەگوێرەی
چاکترینی کردەوەکانیان پاداشتیان دەدەینەوە، چاوپۆشیش لەهەڵەو گوناهەکانیان دەکەین لەڕیزی بەهەشتی
یەکاندا، ئەمەش بەدەستهێنانی ئەو بەڵێنە ڕاست و دروستەیە کەلەکاتی خۆی پێیان درابوو. وَٱلَّذِي قَالَ لِوَٰلِدَيۡهِ
أُفّٖ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِيٓ أَنۡ أُخۡرَجَ وَقَدۡ خَلَتِ ٱلۡقُرُونُ مِن قَبۡلِي وَهُمَا يَسۡتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيۡلَكَ ءَامِنۡ إِنَّ وَعۡدَ
ٱللَّهِ حَقّٞ فَيَقُولُ مَا هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ بەڵام ئەوەی کەبێزارە لەدایک و باوکی باوەڕداری و پێیان
دەڵێت: ئاخ و ئۆف لەدەست ئێوە، ئایا ئێوە هەڕەشەم لێ دەکەن، ئێوە چۆن بڕواتان بەوە هەیە من دوای
مردن لەگۆڕ دەربهێنرێم و زیندوو بمەوە!! لەکاتێکدا ئەو هەموو خەڵکەش ساڵەهایە و سەدەهایە دەمرن و پێش
من مردوون... (کوان ؟! لەکوێن بۆ یەکێکیان نەگەڕایەوە؟ !) ..دایک و باوکەکەش زۆر بەپەرۆشەوە دوعا و نزا
دەکەن و لەخوا دەپاڕێنەوە... کورە هاوار بۆ تۆ، داد لەدەست تۆ، ئیمان و باوەڕبهێنە، بێگومان بەڵێنی خوا حەق
و ڕاستە، کەچی (مێشکی پووچەو پەردەی هێناوە بەسەرچاوو دڵیدا)، بێ هیچ بیرکردنەوەیەک دەڵێت: ئەمە
قسەیەکی کۆنە و داستانی پێشووەکانە!! أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلُ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِم
مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ خَٰسِرِينَ ﴿١٨﴾ ئا ئەو جۆرە کەسانە ئەوانەن کەبڕیاری خوایان لەسەر خۆیان
کردووە بەماڵ و چەسپاوە لەسەریان، هاوڕێ لەگەڵ چەندەها گرۆو دەستەو میللەتانی تری ڕابوردووی بێ
باوەڕی پێش خۆیان، لەهەردوو بەرەی پەری و ئادەمیزاد، بەڕاستی ئەوانە هەرهەموویان خەسارەتمەند و زەرەر
مەند بوون . وَلِكُلّٖ دَرَجَٰتٞ مِّمَّا عَمِلُواْۖ وَلِيُوَفِّيَهُمۡ أَعۡمَٰلَهُمۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١٩﴾ هەر دەستەیەک، هەر
کەسێک لە ئیمانداران یان لەبێ بڕواکان پلەو پایەی بەرز، یان نزمیان هەیە، بەگوێرەی کردەوەکانیان کە
ئەنجامیانداوە، ئەمەش بۆ ئەوەیە خوای پەروەردگار بەگوێرەی کردەوەکانیان بەتەواوی پاداشتیان بداتەوە، بێ
ئەوەی هیچ جۆرە ستەمێکیان لێ بکرێت. وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ أَذۡهَبۡتُمۡ طَيِّبَٰتِكُمۡ فِي
حَيَاتِكُمُ ٱلدُّنۡيَا وَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِهَا فَٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَوۡنَ عَذَابَ ٱلۡهُونِ بِمَا كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ

ٱلْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾ ڕۆژێک دێت ئەوانەی کەبێ بڕوان بەرەو دۆزەخ دەبرێن و نیشانیان دەدرێت
و پێیان دەوترێت: هەرچی خۆشی و شادیەکتان هەبوو لەژیانی دنیاتاندا بەئارەزووی خۆتان ڕاتانبوارد، کەوابوو
ئەمرۆ ئیتر نۆرەی ئەوەیە کەسزای خەجاڵەتی و ڕسوایی بدرێنەوە، بەهۆی ئەوەی کە لووت بەرزیتان دەکرد
لەزەویدا بەناحەق و بەهۆی دەرچوونتان لەسنوور و فەرمانی خوا. ۞وَٱذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنذَرَ قَوْمَهُۥ
بِٱلْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦٓ أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ یادی براکەی قەومی عاد (هود پێغەمبەر) بکە، کاتێک قەومەکەی
بێدارکردنەوە لە دۆڵ و بیابانەکاندا (مەبەست ناوچەی حضر موت) ، بێگومان بێدار خەرەوەی زۆر لە پێش
ئەو و دوای ئەویش تێپەریان کرد، هەر هەموویان ئەوەیان بەخەڵکی ڕاگەیاندووە کە جگە لە خوا کەسی تر نە
پەرستن... بەڕاستی من دەترسم سزایەکی زۆر گەورەو بێ سنوورتان لەرۆژێکی سامناکدا بۆ پێش بێت .قَالُوٓاْ
أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّـٰدِقِينَ ﴿٢٢﴾ خوانەناسانی قەومەکەی پێیان
ووت: ئایا تۆ بۆ ئەوە هاتوویت کە ئێمە لەبەندایەتی خواکانمان لابدەیت؟! کەواتە ئەگەر لە ڕاستگۆیانی ئەو
هەڕەشانەی کەلێیان دەکەیت، پێشی بێنە بۆمان!. قَالَ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦ
وَلَـٰكِنِّىٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾ هود وتی: ڕوودانی ئەو سزایانە و زانینی کاتەکەی بەڕاستی تەنها هەر لای
خوا خۆیەتی، من ئەوەم لەسەرە کە ئەوەی من بۆی ڕەوانە کراوم پێتان ڕابگەیەنم، بەڵام بەداخەوە ئێوە بە قەوم و
هۆزێکی نەزان و نەفام دەبینم. فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ قَالُواْ هَـٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ۚ بَلْ هُوَ مَا
ٱسْتَعْجَلْتُم بِهِۦ ۖ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ جا کاتێک پەڵە هەوریکیان بینی ڕووی کردۆتە دۆڵ و
ناوچەکەیان، دڵیان خۆشبوو، وتیان : ئەمە بارانی پێیە بۆمان، نەخێر وانیە، بەڵکو ئەوە ئەو کارەساتەیە پەلەتانە
پێش بێت، ڕەشەبایەکی توند، کەسزایەکی بەئازارو بەئێشی پێیە . تُدَمِّرُ كُلَّ شَىْءٍۭ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُواْ لَا
يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَـٰكِنُهُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْقَوْمَ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾ ئەوەرەشەبایە، هەموو شتێک و هەموو شوێنێک
کاول دەکات بەفەرمانی پەروەردگاری، ئیتر کەسیان دیار نەمان جگە ماڵە چۆڵ و هۆڵەکانیان، هەر ئا بەو
شێوەیە و بەو جۆرە سزایانە تۆڵە لە قەوم و هۆزو گەلانی تاوانبارو تاوانکار دەسێنین) لەهەموو کات و

شووێنێکدا، ئەگەر یاخی بن).. وَلَقَدۡ مَكَّنَّـٰهُمۡ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّـٰكُمۡ فِيهِ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ سَمۡعٗا وَأَبۡصَٰرٗا
وَأَفۡـِٔدَةٗ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُمۡ سَمۡعُهُمۡ وَلَآ أَبۡصَٰرُهُمۡ وَلَآ أَفۡـِٔدَتُهُم مِّن شَيۡءٍ إِذۡ كَانُواْ يَجۡحَدُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٢٦﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە دەسەڵات و توانایيەکی وامان بەخشی
بەقەومی (عاد)، کە بەئێوەمان نەبەخشیووە، هەروەها هۆکارەی بیستن و بینین و لێکدانەوەشمان پێدابوون،
مەخابن هۆکارەکانی بیستن و بینین و لێکدانەوە سوودی پێنەگەیاندن! ئەمەش لەبەر ئەوەبوو چونکە بە بەڵگەو
نیشانەکانی خوا بێ باوەڕ بوون و، بەرپەچیان دەدایەوە... ئەو سزایەی کەگاڵتەیان پێی دەهات، داوێن گیریان
بوو، لێی دەرباز نەبوون. وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا مَا حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡقُرَىٰ وَصَرَّفۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٢٧﴾
بێگومانیش ئێمە دانیشتوانی شارو دێهاتەکانی دەوروبەرتانمان لەناو برد (کاتێک یاخی بوون لەبەرنامەی ئێمە)،
بەڵگە و نیشانەی جۆراو جۆریشمان خستەبەر چاویان، بۆ ئەوەی بگەڕێنەوە بۆ لای ئیمان و ڕوو بکەنە
وەباوەڕ. فَلَوۡلَا نَصَرَهُمُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرۡبَانًا ءَالِهَةَۢۖ بَلۡ ضَلُّواْ عَنۡهُمۡۚ وَذَٰلِكَ إِفۡكُهُمۡ وَمَا
كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢٨﴾ جا ئەو بتانەی کەبەتەما بوون لەخوا نزیکیان بخەنەوەو لەکاتی تەنگانەدا فریایان بکەون!! دەبا
فریایان بکەوتنایە؟! بەڵکو هەر لێیان ون بوون و ئاسەواریان نەما، ئا ئەوەبوو درۆکانیان و ئەوەش بوو کە
هەڵیاندەبەست (کەگوایە ئەم بتانە بۆیە دەپەرستن تا لەخوا نزیکیان بکەنەوە، فریایان بکەوە !). وَإِذۡ صَرَفۡنَآ
إِلَيۡكَ نَفَرٗا مِّنَ ٱلۡجِنِّ يَسۡتَمِعُونَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوٓاْ أَنصِتُواْۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوۡاْ إِلَىٰ قَوۡمِهِم
مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ یادی ئەوەش بکە کاتێک ئێمە دەستەیەک پەریمان لادایە لای تۆ، تا گوێ لەقورئان بگرن، ئەوسا
ئامادەبوون و بەیەکتریان وت: گوێ بگرن و بێ دەنگ بن، کاتێک قورئان خوێندنەکە تەواو بوو، پەریەکان
گەڕانەوە بۆ ناو هۆزو قەومەکەیان و، دەستیان کرد بەئاگادارکردنەوەو بانگکردنیان بۆ پەیرەوی کردنی ئەم ئاینە
نوێیە. قَالُواْ يَٰقَوۡمَنَآ إِنَّا سَمِعۡنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعۡدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ يَهۡدِيٓ إِلَى ٱلۡحَقِّ وَإِلَىٰ
طَرِيقٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٣٠﴾ وتیان: ئەی هۆز و گەلی ئێمە! باوەڕ بکەن، گوێمان لە کتێبێک بوو کە لەدوای موسا
نێردراوە، سەلمێنەری پەیام و کتێبەکانی پێش خۆیەتی و ڕێکە لەگەڵیاندا و، ڕێنموویی و هیدایەت دەدات بۆ
حەق و ڕاستەشەقامی ڕاست و دروستیش. نباراو گوناهکاران نین کە تیادەچن؟! يَٰقَوۡمَنَآ أَجِيبُواْ دَاعِيَ ٱللَّهِ

وَءَامِنُواْ بِهِۦ يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُجِرۡكُم مِّنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿٣١﴾ ئەی خزمینە!! بچن بەدەم
بانگەوازی خواوەو ئیمان و باوەڕی پێ بهێنن، ئەو کاتە لە گوناهەکانیان خۆش دەبێت و لەسزای بەئێش و ئازار
دەتانپارێزێت. . وَمَن لَّا يُجِبۡ دَاعِيَ ٱللَّهِ فَلَيۡسَ بِمُعۡجِزٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَيۡسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءُۚ
أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ جا ئەوەی پێشوازی لە بانگەوازی خوا ناکات، ئەوەوە نەبێت لەدەسەڵاتی خوا لەم
سەر زەویەدا دەرباز ببێت و خوا دەسەوسان بکات، کەسیش ناتوانێت جگە لە خوا ڕزگاری بکات و
پشتیوانی لێ بکات، ئا ئەوانە لە گومڕایی و سەرلێشێواویەکی زۆر ئاشکرادان.. أَوَ لَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِي خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَلَمۡ يَعۡيَ بِخَلۡقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحۡـِۧيَ ٱلۡمَوۡتَىٰۚ بَلَىٰٓۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٣٣﴾ ئایا
ئەوەسەرنجیان نەداوە بەڕاستی ئەوەخوایە کەئاسمانەکان و زەوی دروست کردووەو لەدروست کردنیشیاندا هیچ
ماندوو نەبووە، توانای نی یە مردووەکان زیندوو بکاتەوە !، بەڵێ، بێگومان ئەو زاتە، بەسەر هەموو شتێکدا
دەسەڵاتی هەیە. وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ أَلَيۡسَ هَٰذَا بِٱلۡحَقِّۖ قَالُواْ بَلَىٰ وَرَبِّنَاۚ قَالَ فَذُوقُواْ
ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿٣٤﴾ ڕۆژێک دێت کافرو خوانەناسان دۆزەخیان نیشان دەدرێت و پێیان
دەوترێت: ئێستا دەڵێن چی؟! ئا ئەمە ئیتر حەق و حەقیقەت و ڕاستەقینە نیە؟! (هەموو بەیەک دەنگ)
دەڵێن: بەڵێ... سوێند بەپەروەردیگارمان ڕاستەو حەقە، (بەڵام ئەو سوێند خواردن و دان پێدانانە، تازەبێ
سوودە) بۆیە خوا دەفەرموێت: مادەم وایە سزاو ئەشکەنجەی ناو ئاگر بچێژن لەسەر ئەنجامی بێ بڕوایی و
کافربوونتاندا. فَٱصۡبِرۡ كَمَا صَبَرَ أُوْلُواْ ٱلۡعَزۡمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ وَلَا تَسۡتَعۡجِل لَّهُمۡۚ كَأَنَّهُمۡ يَوۡمَ يَرَوۡنَ مَا يُوعَدُونَ
لَمۡ يَلۡبَثُوٓاْ إِلَّا سَاعَةٗ مِّن نَّهَارِۭۚ بَلَٰغٞۚ فَهَلۡ يُهۡلَكُ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾ کەوابوو ئەی پێغەمبەر (ﷺ) دان
بەخۆدا بگرەو خۆڕاگربە، هەروەکوو پێغەمبەرانی خاوەن ویستی بەهێز خۆڕاگر بوون، پەلەشیان لێ مەکە، ئەو
ڕۆژەی کەبەڵێنیان دراوەتێ هەر کاتێک پێشهات وا دەزانن تەنها ساتەوەختێکیان لەڕۆژێکدا پێچووە، ئەمەبەڵێن
و پەیام و ڕاگەیاندنێکی تەواوە، جا ئەو کاتەمەگەر تەنها تاوانباراو گوناهکاران نین کەتیادەچن؟!